C/2026/3230

2.7.2026

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto

Komission tiedonanto – Akkutuotannon tukistrategia

(C(2025) 8950 final)

(C/2026/3230)

Esittelijä: **Jason DEGUARA (MT–II)**

Yhteisesittelijä: **Marco MENSINK (NL – kat. 1)**

Neuvonantajat	Stefanie HÜRTGEN (esittelijän neuvonantaja, ryhmä II) George KAPANTAIDAKIS (yhteisesittelijän neuvonantaja, kat. 1)
Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 24.2.2026 C(2025) 8950 final
Komitean täysistunnon päätös	22.10.2025
Oikeusperusta	Työjärjestyksen 52 artiklan 2 kohta
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava elin	neuvoa-antava valiokunta ”teollisuuden muutokset”
Hyväksyminen jaostossa	10.3.2026
Hyväksyminen täysistunnossa	18.3.2026
Täysistunnon numero	604
Äänestystulos (puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	196/0/0

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK kannattaa pyrkimyksiä vahvistaa eurooppalaisen akkutuotannon liiketoimintamallia ja rakentaa täysin EU:ssa valmistettujen akkujen arvoketju. Akkutuotannon tukistrategia osuu kriittiseen ajankohtaan. Komitea katsoo, että strategia edellyttää uskottavampaa ja pidempiaikaista rahoitussuunnitelmaa, selkeämpää priorisointia, muidenkin akkutyyppien kuin sähköajoneuvoissa käytettävien akkujen suurempaa painotusta, vahvempia täytäntöönpanovälineitä ja kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa.

1.2 ETSK korostaa, että ”Made in Europe” -vaatimuksen on oltava synonyymi korkealaatuisille tuotteille sekä vahvoille sosiaali- ja ympäristönormeille. Erityistoimenpiteitä tämän vaatimuksen täyttämiseksi akkualalla on kehitettävä yhdessä asiaankuuluvien sidosryhmien, myös työmarkkinaosapuolten, kanssa.

1.3 Komitea on tyytyväinen siihen, että strategiassa painotetaan voimakkaasti taloudellisen tuen käyttöönottoa akkujen valmistuksen eurooppalaisen ekosysteemin vahvistamiseksi, mutta katsoo, että todellisten vaikutusten aikaansaamiseksi strategiaa on tuettava huomattavasti vahvemmalla ja paremmin kohdennetulla EU:n rahoituksella. Jäsenvaltioiden ja komission olisi lisättävä akkutuotannon tukistrategian rahoitusta, myös seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä.

1.4 ETSK tähdentää, että strategiassa on yhdistettävä oikea-aikainen rahoitus, oikeasuhtaiset ja käytännölliset ehdot sekä EU:ssa ja EU:n ulkopuolella valmistettujen ja EU:n markkinoille tuotujen tuotteiden ja komponenttien yhtäläinen kohtelu ja niiden vaatimustenmukaisuuden valvontatoimenpiteet. Rahoituksen, lupamenettelyjen ja markkinoillepääsyn välineiden sekä täytäntöönpanon yhdenmukaistaminen auttaa hankkeita tuottamaan kilpailukykyisiä gigatason tuloksia, vahvistamaan strategista riippumattomuutta ja säilyttämään teollisuudessa korkealaatuisia työpaikkoja.

1.5 ETSK toteaa, että suurten tuotantolaitosten ohella on tärkeää tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä, toimittajia ja kierrätysalan toimijoita, jotta voidaan vahvistaa niiden integrointia EU:n akkuekosysteemiin. Tällaisella osallistavalla lähestymistavalla voidaan vahvistaa teollisia ekosysteemejä, edistää innovointia ja laajentaa työllistymismahdollisuuksia.

1.6 ETSK katsoo, että strategia voisi tuottaa huomattavan määrän työpaikkoja akkujen koko arvoketjuun, muun muassa valmistukseen, tutkimukseen, kierrätykseen ja niihin liittyviin palveluihin. Strategian onnistuminen riippuu Euroopan kyvystä muuntaa innovointi teollisiksi sovelluksiksi, jotka ovat taloudellisesti kannattavia, sosiaalisesti vastuullisia ja työntekijöiden kannalta turvallisia. Kaiken julkisen rahoitustuen ehtona on oltava laadukkaat työpaikat, kaikkien EU:n normien noudattaminen ja yhdenmukaisuus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteiden kanssa.

1.7 ETSK korostaa, että EU:n on luotava asiaankuuluvat puitteet, muun muassa kytkettävä teknologian siirtoa ja kotimaisuusastetta koskevat ehdot valtiontukiin, muihin tukiin ja hankintoihin, jotta voidaan taata teknologian siirrot ja kehittää paikallista asiantuntemusta.

1.8 ETSK painottaa, että akkutuotannon lisäämisessä on otettava huomioon kiireellinen tarve parantaa purkamis- ja kierrätysvalmiuksia tulevista jätevirroista selviytymiseksi ja korkealaatuisten uusiomateriaalien tuottamiseksi. Tämä edellyttää investointeja kierrätysinfrastruktuurin laajentamiseksi rahoituksella, joka on tarkoitettu seuraavan sukupolven kierrätysteknologioihin, keräysjärjestelmien vahvistamiseen ja toteuttamiseen, myös jäsenvaltioiden väliseen yhdenmukaistamiseen, sekä toimenpiteitä, joilla kierrätyksestä tehdään taloudellisesti houkuttelevaa.

1.9 Tutkimus- ja innovointisuunnittelussa (Batt4EU, SET-suunnitelma, Horisontti Eurooppa) tulisi priorisoida tuotannon pilotti- ja edelläkävijälinjoja akkujen kriittisille kemikaaleille (prekursorisynteesi ja -pinnoitus, elektrolyyttituotanto ja liuottimien talteenotto, kierrätyskemia) ja EU:ssa valmistetuille koneille. Myös natriumakut olisi sisällytettävä pilariin V, ja rahoitus akkujen tukivälineestä olisi laajennettava kattamaan ei-litiumpohjaiset akkukemiat.

1.10 ETSK suosittaa akkumateriaalien turvallisuutta koskevia erityisiä toimintalinjoja, kuten akustotason leviämistestejä ja elektrolyyttien syttyvyystestejä, selkeiden hankinta- ja vaatimustenmukaisuusstandardien asettamiseksi. Yhteistyö teollisuuden, myös työmarkkinaosapuolten, kanssa ja yhdenmukaisuus EU:n ja kansainvälisten sääntöjen kanssa parantaisivat turvallisuutta, vähentäisivät markkinoiden hajanaisuutta ja tukisivat tehokasta valmistusta.

1.11 ETSK katsoo, että strategiassa suunniteltu akkujen tuotannon nopea kasvattaminen lisää vakaiden terveyden- ja turvallisuudenhallintajärjestelmien tarvetta. Tuotantokapasiteetin lisäämisen yhteydessä on varmistettava riittävä henkilöstö, koulutus ja investoinnit ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siirtotyöläisiin ja liikkuviin työntekijöihin. Asianmukaiset oppaat ja tiedot vaarallisista materiaaleista ovat olennaisen tärkeitä tietämyksen lisäämiseksi ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi, ja niiden lisäksi on huolehdittava riittävistä työsuojelutarkastuksista vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi.

1.12 ETSK pitää työntekijöiden ja heidän edustajiensa roolia keskeisenä työperäisten riskien ehkäisemisessä. Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja työntekijöiden osallistuminen ovat avainasemassa vaarojen tunnistamisessa, erityisesti uusia teknologioita, materiaaleja ja tuotantomenetelmiä käyttöön otettaessa.

2. **Yleiset huomiot**

2.1 Euroopan komissio pyrkii autoteollisuuden toimintasuunnitelman yhteydessä esittämällään akkutuotannon tukistrategialla, jäljempänä ’strategia’, vahvistamaan eurooppalaisen akkujen arvoketjun kilpailukykyä, häiriönsietokykyä ja kestävyyttä, sillä se on keskeinen tekijä Euroopan strategisessa riippumattomuudessa ja ”Made in Europe” -tuotannossa. Strategia perustuu kuuteen toisiinsa liittyvään pilariin, jotka muodostavat kattavan kehyksen Euroopan akkuekosysteemin vahvistamiseksi yhdistäen investoinnit, toimitusketjun häiriönsietokyvyn, innovoinnin ja kysynnän luomisen kestävän teollisen kehityksen tukemiseksi.

2.2 Strategialla vastataan maailmanlaajuisen kilpailun kiristymiseen, tuotantokustannusten nousuun ja jatkuviin strategisiin riippuvuuksiin ja tuetaan samalla siirtymistä puhtaaseen liikkumiseen ja ilmastoneutraaliuden saavuttamista. Suunnitteilla on erityinen akkutuotannon tukiväline, jolle on tarkoitus osoittaa innovaatiorahastosta 1,5 miljardia euroa eurooppalaisten akkukennojen tuottajien tukemiseksi niiden toiminnan kriittisessä käynnistysvaiheessa ja 300 miljoonaa euroa kriittisten raaka-aineiden tuotannon lisäämiseksi toimitusketjun tehostamista varten.

2.3 ETSK kannattaa komission aikomusta vahvistaa EU:n akkualan arvoketjua mutta peräänkuuluttaa uskottavampaa ja pidempiaikaista rahoitussuunnitelmaa, selkeämpää priorisointia, vahvempia täytäntöönpanovälineitä ja kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa. On tarpeen kiinnittää enemmän huomiota sähköajoneuvoissa käytettävien akkujen lisäksi myös muihin akkutyyppeihin: kiinteä akkupohjainen energiavarastojärjestelmä (BESS) on nopeasti kasvava kysyntäsegmentti, jolla on uusiutuvan energian kapasiteetin kasvaessa strateginen asema energiavarmuuden ja verkon vakauden kannalta, ja sen olisi oltava osa strategiaa.

2.4 Strategia osuu kriittiseen ajankohtaan. Euroopan akkuteollisuudella on keskeinen asema EU:n pyrkiessä saavuttamaan teollisuus- ja ilmastotavoitteensa ja parantamaan talouden häiriönsietokykyä, energiaturvallisuutta ja varautumista. Nyt kun maailmanlaajuiseen geopoliittiseen ja taloudelliseen sääntöpohjaiseen järjestykseen kohdistuu yhä enemmän haasteita ja kauppaa käytetään aseena, EU:n on vähennettävä ulkoisia riippuvuuksia ja lisättävä omaa tuotantokapasiteettiaan.

2.5 EU:n pyrkimykset kasvattaa strategista riippumattomuutta akkutuotannossa lisäävät sen yleistä turvallisuutta, ja sen lisäksi niiden odotetaan tuottavan taloudellista hyötyä uutta toimintaa luovilla investoinneilla, jotka voisivat synnyttää laadukkaita työpaikkoja, samalla kun varmistetaan, että tuotannossa noudatetaan EU:n tiukkoja ympäristönormeja.

3. **Rahoitustuki, vihreät työpaikat ja investoinnit**

3.1 Strategiassa painotetaan voimakkaasti taloudellisen tuen käyttöönottoa akkujen valmistuksen eurooppalaisen ekosysteemin vahvistamiseksi. Komitea katsoo, että todellisten vaikutusten aikaansaamiseksi strategiaa on tuettava huomattavasti vahvemmalla ja paremmin kohdennetulla EU:n rahoituksella.

3.2 Nykyinen 1,5 miljardin euron paketti, jota koostuu pääasiassa korottomista lainoista, on vaatimaton verrattuna niihin laajamittaisiin alkuinvestointeihin, joita tarvitaan gigatehtaiden käyttöönoton vauhdittamiseksi, markkinoille saattamiseen kuluvan ajan lyhentämiseksi ja kustannuserojen kuromiseksi umpeen maailmanlaajuisiin kilpailijoihin nähden. Todellinen tehostaminen edellyttää EU:n ohjelmia, joilla voidaan tukea suuria teollisia investointeja nopeasti ja ennakoitavasti ja luoda luotettavia kysyntäsignaaleja akkujen koko arvoketjussa, mukaan lukien raaka-aineet, kemialliset komponentit, kennot ja kierrätys. ETSK kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota lisäämään akkutuotannon tukistrategian rahoitusta, myös seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä.

3.3 Strategisen riippumattomuuden saavuttamiseksi ja lisäarvon luomiseksi Euroopassa EU:n tulisi asettaa etusijalle kriittisiä raaka-aineita koskevan asetuksen mukainen strategisten hankkeiden asema ja RESourceEU-rahoitus akkumateriaalien (litium, nikkeli, koboltti, mangaani, grafiitti) kannalta merkityksellisille kemiallisille jalostuslaitoksille ja prekursorilaitoksille. Raaka-ainemekanismissa olisi koottava yhteen kysyntää ja vähennettävä riskiä louhittujen tuotantopanosten lisäksi myös kemiallisten välituotteiden hankinnassa. Samanaikaisesti akkumateriaalien massataseohjeistuksen julkaiseminen vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä mahdollistaisi investoinnit kiertotalouskemikaaleihin (mukaan lukien liuottimien talteenotto, suolojen regenerointi ja prekursorien uudelleenkäyttö) ja sovittaisi akkuasetuksen täytäntöönpanon yhteen tulevan kiertotaloussäädöksen kanssa. Näillä toimilla vauhditetaan kestävää laajentamista kaikkialla EU:ssa ja varmistetaan strategian johdonmukainen ja oikeasuhtainen soveltaminen tuontituotteisiin ja -komponentteihin.

3.4 Jotta voitaisiin palauttaa kilpailukyky akkujen kannalta kriittisten kemikaalien alalla ja varmistaa johdonmukaisuus arvoketjuissa, EU:n olisi puututtava kiireellisesti EU:n teollisuuteen vaikuttaviin erittäin korkeisiin energiakustannuksiin, sisällytettävä orgaanisten kemikaalien valmistus (NACE 20.14) ja tarvittaessa muoviaineiden valmistus (NACE 20.16) uudelleen päästökauppajärjestelmän välillisten kustannusten korvaamiseen ja parannettava energiaintensiivisten kemian laitosten mahdollisuuksia osallistua sähkönhankintasopimuksiin tai hinnanerosopimuksiin. Kohdennettu ja oikeasuhtainen tuki, joka on linjassa tasapuolisen kilpailun ja EU:n ulkopuolelta tulevaa tuontia koskevien vastaavien vaatimusten kanssa, olisi ulotettava koskemaan myös akkujen tuotantoketjun alkupään kemiallisia toimintoja, kuten anodiaktiivimateriaalien (AAM- materiaalit) ja katodiaktiivimateriaalien (CAM-materiaalit) prekursorikemiaa, elektrolyyttejä, liuottimien talteenottoa, sidosaineita, erottimia, suoloja ja mustan massan jalostusta.

3.5 ETSK korostaa sellaisen poliittisen kehyksen merkitystä, jolla turvataan paikalliset hyödyt ja vahvistetaan eurooppalaista asiantuntemusta. Tämä edellyttää, että strategiseen akkuvalmistukseen – myös kemianteollisuuden laitoksiin – tehtävissä ulkomaisissa investoinneissa noudatetaan hallintoa, teknologian jakamista, työvoiman osaamista ja toimitusketjujen integrointia koskevia vaatimuksia. Komission olisi vahvistettava ulkomaisia tukia koskevaa asetusta ja siihen liittyviä välineitä, jotta voidaan puuttua vääristymiin ja varmistaa reilu kilpailu sisämarkkinoilla sekä EU:n toimijoiden ja EU:n ulkopuolisten toimijoiden yhdenvertainen kohtelu. Erityisillä EU:n rahoitusvälineillä, myös innovaatiorahastolla, tulisi vähentää akkukennojen ja -komponenttien valmistukseen tehtävien investointien riskejä.

3.6 ETSK katsoo, että pienten ja keskisuurten yritysten – joiden osuus alalla on suuri ja jotka toimivat ensisijaisesti koneiden, robotiikan, komponenttien ja kierrätysratkaisujen kriittisinä toimittajina – on saatava kohdennettua tukea, jotta ne voidaan integroida tiiviimmin EU:n akkuekosysteemiin ja varmistaa häiriönsietokyky paitsi laajamittaisessa kennojen valmistuksessa myös koko arvoketjussa. Tällaisella osallistavalla lähestymistavalla voidaan vahvistaa teollisia ekosysteemejä, edistää innovointia ja laajentaa työllistymismahdollisuuksia.

3.7 ETSK tukee komission pyrkimyksiä vahvistaa akkutuotannon liiketoimintamallia Euroopassa ja rakentaa EU:hun akkualan arvoketju, mutta korostaa, että ”Made in Europe” -vaatimuksen on oltava synonyymi korkealaatuisille tuotteille sekä vahvoille sosiaali- ja ympäristönormeille. Suunnitelma ”Made in Europe” -mallin toteuttamiseksi akkualalla on laadittava asiaankuuluvien sidosryhmien, myös työmarkkinaosapuolten, kanssa. Pyrkimykset vähentää tuotantokustannuksia ja hallinnollista rasitetta eivät saa heikentää työ-, sosiaali- tai turvallisuusnormeja, ja yksinkertaistamistoimenpiteisiin on liitettävä vankat täytäntöönpano- ja seurantamekanismit.

3.8 Strategia voisi tuottaa huomattavan määrän työpaikkoja akkujen koko arvoketjuun, muun muassa valmistukseen, tutkimukseen, kierrätykseen ja niihin liittyviin palveluihin. Kaiken julkisen rahoitustuen ehtona on oltava laadukkaat työpaikat, kaikkien EU:n normien noudattaminen ja yhdenmukaisuus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteiden kanssa. ETSK kehottaa seuraamaan avoimella tavalla taloudellisten tukitoimenpiteiden sosiaalisia ja työllisyysvaikutuksia, myös niiden vaikutuksia työpaikkojen laatuun, osaamisvaatimuksiin ja työoloihin.

3.9 Strategia tarjoaa myös mahdollisuuksia tukea vihreitä työpaikkoja, jotka liittyvät kierrätykseen, uusiokäyttösovelluksiin ja kiertotalousratkaisuihin. Näin voidaan vähentää strategisia riippuvuuksia ja luoda ammattitaitoa vaativia työpaikkoja arvoketjun loppupään segmentteihin.

3.10 Julkisilla investoinneilla olisi myös edistettävä Euroopan teollisuuden johtoaseman turvaamista ja varmistettava teollisuuden kestävä kehitys ja alueellinen yhteenkuuluvuus. ETSK kehottaa jakamaan tuetut hankkeet maantieteellisesti tasapainoisella tavalla ja varmistamaan, että hyödyt jakautuvat jäsenvaltioiden ja alueiden kesken ja että nykyisiä teollisia ekosysteemejä vahvistetaan kattavan eurooppalaisen teollisuuspolitiikan puitteissa.

4. **Innovaatiot ja teknologia**

4.1 ETSK toteaa, että innovointi on strategian kulmakivi ja keskeinen Euroopan akkualan kilpailukykyä edistävä tekijä. Jatkuva teknologinen kehitys on olennaisen tärkeää akkujen suorituskyvyn, kestävyyden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi.

4.2 Tutkimus- ja innovointisuunnittelussa (Batt4EU, SET-suunnitelma, Horisontti Eurooppa) tulisi priorisoida tuotannon pilotti- ja edelläkävijälinjoja akkujen kriittisille kemikaaleille (prekursorisynteesi ja -pinnoitus, elektrolyyttituotanto ja liuottimien talteenotto, kierrätyskemia) ja EU:ssa valmistetuille koneille. Materiaalien turvallisuutta ja kestävyyttä koskeva tutkimus ja innovointi (esimerkiksi polymeerit ja elektrolyytit, jotka tarjoavat erinomaisen paloturvallisuuden ja kierrätettävyyden), jota tuetaan standardoinnilla, käytännön ohjeistuksella sekä Net Zero Industry Academies -koulutusyhteenliittymien tarjoamalla oikeasuhtaisella prosessiturvallisuuskoulutuksella, mahdollistavat turvallisen ja tehokkaan tuotannon laajentamisen kaikkialla Euroopassa.

4.3 ETSK on korostanut hyötyjä, joita saadaan natriumakkujen valmistusalan kehittämisestä strategisena täydennyksenä litiumakuille ([1]). Natriumakut olisi sisällytettävä viidenteen pilariin, ja rahoitus akkujen tukivälinestä olisi laajennettava kattamaan ei-litiumpohjaiset akkukemiat.

4.4 Digitalisaatio ja kehittyneet valmistusteknologiat tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia tuotannon tehokkuuden ja laadun optimointiin. Komitea painottaa, että niiden käyttöönotto edellyttää asianmukaista koulutusta ja työn organisoinnin mukauttamista.

4.5 Osaamisen kehittäminen on keskeinen innovoinnin mahdollistaja. ETSK korostaa jatkuvan koulutuksen ja uudelleenkoulutuksen tarvetta, jotta voidaan vastata muuttuviin teknologisiin vaatimuksiin ja taata uusien prosessien ja laitteiden turvallinen toiminta.

4.6 Innovaatiopolitiikoilla olisi tuettava teollisuuden, tutkimuslaitosten ja koulutuksen tarjoajien välistä yhteistyötä edistämällä tietämyksen siirtoa ja vauhdittamalla uusien teknologioiden käyttöönottoa teollisessa mittakaavassa.

4.7 Myös kestävyys- ja suorituskykykriteerien standardointi ja yhdenmukaistaminen voivat tukea innovointia luomalla ennakoitavat markkinaolosuhteet ja kannustamalla investoimaan korkealaatuisiin teknologioihin. ETSK suosittaa akkumateriaalien turvallisuutta koskevia erityisiä toimintalinjoja, kuten akustotason leviämistestejä ja elektrolyyttien syttyvyystestejä, selkeiden hankinta- ja vaatimustenmukaisuusstandardien asettamiseksi. Yhteistyö teollisuuden, myös työmarkkinaosapuolten, kanssa ja yhdenmukaisuus EU:n ja kansainvälisten sääntöjen kanssa parantaisivat turvallisuutta, vähentäisivät markkinoiden hajanaisuutta ja tukisivat tehokasta valmistusta.

4.8 ETSK toteaa, että toisin kuin Kiinassa ja Yhdysvalloissa, joissa on tiukat ehdot teollis- ja tekijänoikeuksien siirrolle, paikalliselle T&K-toiminnalle ja työvoiman kehittämiselle, EU:lla ei tällä hetkellä ole sääntöjä tai vaatimuksia teknologian siirrolle, kotimaisuusasteelle tai osaamisen kehittämiselle yhteisyrityksissä tai ulkomaisissa investoinneissa. EU:n on luotava asiaankuuluvat puitteet, muun muassa kytkettävä teknologian siirtoa ja kotimaisuusastetta koskevat ehdot valtiontukiin, muihin tukiin ja hankintoihin, teknologian siirtojen takaamiseksi ja paikallisen asiantuntemuksen kehittämiseksi, jotta voidaan välttää riski siitä, että EU:sta tulee akkuteknologian johtajan sijaan ennemminkin kokoonpanokeskus.

4.9 ETSK pitää tärkeänä innovointia, joka parantaa kestävyyttä ja turvallisuutta lisäämättä hallinnollista taakkaa. Innovointi on sovitettava yhteen laajempien teollisten ja sosiaalisten tavoitteiden kanssa ja on varmistettava, että teknologian kehitys edistää ihmisarvoista työtä, ympäristönsuojelua ja pitkän aikavälin kilpailukykyä. Komitea katsoo, että innovointirahoituksella olisi tuettava hankkeita, joissa otetaan huomioon työterveys- ja työturvallisuusnäkökohdat, mukaan lukien ergonominen työpaikkasuunnittelu ja vaarallisille materiaaleille altistumisen vähentäminen.

4.10 Kierrätys on olennaisen tärkeää Euroopan ympäristötavoitteiden ja strategisen riippumattomuuden kannalta. ETSK toteaa, että EU:ssa ei ole riittävästi akkujen kierrätykseen tarkoitettuja laitoksia eikä tarvittavaa teknologiaa, erityisesti kun otetaan huomioon vuoteen 2030 mennessä ennakoidut sähköajoneuvojen jäteakkujen määrät. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on myös varoittanut, että ”useimmat EU:n kierrätystavoitteet eivät kannusta yksittäisten materiaalien kierrätykseen eivätkä kierrätettyjen materiaalien käyttöönottoon”, ja korostanut pullonkauloja, jotka haittaavat EU:n kierrätysteollisuuden kilpailukykyä ([2]). ETSK peräänkuuluttaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa akkujen tuotannon lisäämiseen ja tunnustaa myös kiireellisen tarpeen lisätä vaatimuksia tulevien jätevirtojen käsittelemiseksi ja korkealaatuisten uusiomateriaalien tuottamiseksi.

4.11 ETSK katsoo, että käytettyjen litiumioniakkujen ja mustan massan luokitteleminen vaaralliseksi jätteeksi joulukuusta 2026 alkaen ja viennin kieltäminen OECD:n ulkopuolisiin maihin on tehokasta vain, jos EU varmistaa, että nämä virrat voivat liikkua tehokkaasti sisämarkkinoilla. Muussa tapauksessa EU saattaa luoda sisäisiä pullonkauloja: varastojen kertyminen, käsittelyn viivästyminen ja vääristyneet kannustimet, myös vientikiellosta huolimatta tapahtuvat laittomat virrat.

([1]) ETSK:n lausunto ”EU:n strategisen riippumattomuuden vahvistaminen ja entistä vihreämmän ja sinisemmän talouden kehittäminen: natriumakkuteollisuuden potentiaali” (EUVL C, C/2026/2542, 22.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2542/oj).

([2]) Erityiskertomus 04/2026: Energiasiirtymän kannalta kriittiset raaka-aineet – Toimintapoliittiset linjaukset hataralla pohjalla.

4.12 ETSK kehottaa toteuttamaan toimenpiteitä, joilla helpotetaan vaatimustenmukaisia EU:n sisäisiä siirtoja luvallisiin laitoksiin ja jotka kattavat koko ketjun jäteakkujen keräyksestä ja siirrosta esikäsittelypaikkoihin (purkaminen, diagnostiikka, turvallinen varastointi) sekä mustan massan siirtämisen edelleen jalostus- ja hyödyntämislaitoksiin.

4.13 ETSK katsoo, että strategian onnistuminen riippuu Euroopan kyvystä muuntaa innovointi teollisiksi sovelluksiksi, jotka ovat taloudellisesti kannattavia, sosiaalisesti vastuullisia ja työntekijöiden kannalta turvallisia.

5. **Terveys ja turvallisuus**

5.1 Työterveyden ja -turvallisuuden on oltava strategian ja akkujen eurooppalaisen arvoketjun kehittämisen peruspilari. Vaikka akkuihin liittyvään toimintaan, kuten valmistukseen, kokoonpanoon, kierrätykseen ja raaka-aineiden jalostukseen, sovelletaan vakiintunutta työturvallisuuslainsäädäntöä, ETSK toteaa, että akkualan gigatehtaiden nopea laajentaminen on johtanut joissakin jäsenvaltioissa merkittäviin työperäisiin riskeihin ([3]), myös onnettomuuksiin. Akkutuotannon tukistrategiassa suunniteltu akkujen tuotannon lisääminen kasvattaa terveyden ja turvallisuuden vankkojen hallintajärjestelmien tarvetta. Tuotantokapasiteetin lisäämisen yhteydessä on sen vuoksi varmistettava riittävä henkilöstö, koulutus ja investoinnit ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin ja otettava erityisesti huomioon liikkuvat työntekijät ja siirtotyöläiset sekä huolehdittava siitä, että saatavilla on asianmukaisia oppaita ja tietoa vaarallisista materiaaleista tietämyksen lisäämiseksi ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi.

5.2 Komitea tähdentää, että EU:n työterveys- ja työturvallisuussäännöksiä on sovellettava ja valvottava johdonmukaisesti. On tärkeää tehdä vaatimuksista selkeitä ja varmistaa kaikkien tuotteiden ja toimijoiden, myös tuotujen akkujen ja EU:ssa myytävien komponenttien, oikeudenmukainen kohtelu ja erityisesti se, että ne ovat EU:n normien mukaisia. Markkinoiden pirstoutumisen estämiseksi ja oikeudenmukaisuuden edistämiseksi täytäntöönpanon aikana etusijalle olisi asetettava käytännön suuntaviivat ja vastaavien standardien vastavuoroinen tunnustaminen.

5.3 Ennaltaehkäisyn kulmakivenä on riskien, myös kehittymässä olevien riskien, arviointi. ETSK kannattaa riskinarviointikäytäntöjä, joissa otetaan huomioon teknologian kehitys ja kehittyvät materiaalit ja vältetään päällekkäisiä menettelyjä. Ohjeilla olisi edistettävä tehokasta dokumentointia ja vastaavien toimintamallien tunnustamista ja varmistettava vaatimusten noudattamisen varmuus ja kilpailukyky EU:n valmistajille. Samoja vaatimuksia olisi sovellettava EU:n ulkopuolisiin tuottajiin, joiden tavarat tulevat sisämarkkinoille.

5.4 Kemikaaliturvallisuutta käsitellään EU:n vakiintuneessa lainsäädännössä (esim. REACH/CLP-asetus ja työntekijöiden suojelua koskevat säännöt). Täytäntöönpanon olisi oltava edelleen riskiperusteista ja oikeasuhtaista, ja siinä olisi keskityttävä erityisesti vaarallisten kemikaalien turvalliseen käsittelyyn, varastointiin ja seurantakäytäntöihin sekä edistettävä materiaalien korvaamista silloin, kun se on teknisesti mahdollista ja suorituskyvyltään asianmukaista. ETSK kannattaa innovointirahoituksen ensisijaista kohdentamista hankkeisiin, joiden suunnittelussa huomioidaan ergonomia ja joissa minimoidaan altistuminen vaarallisille materiaaleille, sekä digitaalisten välineiden käytön kehittämistä reaaliaikaista riskien seurantaa ja ennakoivia turvallisuusjärjestelmiä varten.

5.5 ETSK peräänkuuluttaa yhdenvertaista vaatimustenmukaisuuden valvontaa kaikkien markkinatoimijoiden, myös maahantuotujen akkujen ja komponenttien, osalta, jotta voidaan estää kilpailun vääristyminen ja säilyttää korkeat standardit aiheuttamatta EU:n tasolle erityisiä lisärasitteita.

5.6 ETSK pitää työntekijöiden ja heidän edustajiensa roolia keskeisenä työperäisten riskien ehkäisemisessä. Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulla, myös työehtosopimusneuvotteluilla, ja työntekijöiden osallistumisella on avainasema vaarojen tunnistamisessa, erityisesti uusia teknologioita, materiaaleja ja tuotantomenetelmiä käyttöön otettaessa. Työntekijöiden on saatava asianmukaista perus- ja jatkokoulutusta, joka on räätälöity heidän tehtäviensä mukaan.

([3]) Esimerkiksi kemiallinen altistuminen (mm. NMP), pöly, savut, sähkövaarat, palovaarat ja fyysisesti vaativat tehtävät.

5.7 ETSK korostaa täytäntöönpanon valvonnan merkitystä. Työsuojeluviranomaisilla ja toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava riittävät resurssit varmistaa työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön noudattaminen erityisesti uusilla ja nopeasti kasvavilla teollisuudenaloilla.

Bryssel 18. maaliskuuta 2026.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Séamus BOLAND